

30.4.2002

999/4/00

Ratkaisija: Oikeusasiamies Riitta-Leena Paunio

Esittelijä: Esittelijä Harri Sintonen

POTILAAN KOHTELU

1 KANTELU

A arvostelee 12.4.2000 eduskunnan oikeusasiamiehelle osoittamassaan kantelukirjoituksessa Pirkanmaan sairaanhoitopiirin psykiatrian klinikan menettelyä. Arvostelu kohdistuu erityisesti tapaan, jolla sairaanhoitaja B kohteli A:ta ja siihen, etteivät hänen esimiehensä puuttuneet asiaan riittävästi.

2 SELVITYS

---

3 RATKAISU

3.1 Tapahtumat

A:n kertomuksen mukaan sairaanhoitaja B on A:n terapiaistuntojen aikana keskustellut yksityisasiastaan puhelimesta, pitänyt jalkojaan pöydällä ja kutsunut A:ta vanhaksipiiaksi.

B:n antaman selvityksen mukaan yksityisiä puheluita tuli hänelle vastaanottoajan päätyttyä ja potilaan ollessa vielä huoneessa. Vastaanoton aikana puheluita ei yhdistetty. Selvityksen mukaan A oli usein huoneessa vastaanottoajan jälkeen. Selvityksen mukaan A jäi toimiston tiloihin poikkeuksetta aina vastaanoton jälkeen useaksi tunniksi.

B kiistää nimittäneensä potilasta vanhaksipiiaksi, mutta oli maininnut sanan vastaanotolla. Sairauskertomusmerkintöjen mukaan "sanaa käytettiin esimerkin omaisesti jonkin verran myös huumorin varjolla. Sanan käyttö myöskin hoidollisesti provosoivan tarkoituksellista". Asiaa käsiteltiin usean vastaanoton aikana ja B oli laatinut myös kirjallisia selvityksiä potilaalle siitä, mitä tarkoittaa tuolla sanalla. B:n mukaan hänen tarkoituksenaan ei ollut loukata potilasta.

B:n antaman selvityksen mukaan hän oli pitänyt jalkojaan matalammalla atk-tasolla yhteensä muutamia kertoja. Hän oli kuitenkin kertomansa mukaan saanut tähän potilaan luvan.

Pirkanmaan sairaanhoitopiirin selvitysten mukaan A oli tyytymättömänä sairaanhoitaja B:hen useita kertoja yhteydessä hallintoylilääkäri --- , joka otti yhteyttä --- mielenterveystoimiston työryhmään asian selvittämiseksi. Tässä tarkoituksessa järjestettiin muun muassa 13.10.1999 työnohjausneu-

vottelu, jossa oli myös ulkopuolinen työnohjaaja, psykologi --- . Myös apulaisylilääkäri --- neuvotteli hoitohenkilökunnan kanssa asian selvittämisestä. Selvityksissä ei päädytty siirtämään A:n hoitoa toiselle työryhmälle vaan tavoitteeksi asetettiin hoidon päätyminen vuoden 1999 lopussa, kuten sairauskertomukseen oli merkitty jo elokuussa 1999.

3.2

Kannanotto

Potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 3 §:n 2 momentin mukaan potilaalla on oikeus laadultaan hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon. Hänen hoitonsa on järjestettävä ja häntä on kohdeltava siten, ettei hänen ihmisarvoaan loukata sekä että hänen vakaumustaan ja hänen yksityisyyttään kunnioitetaan.

Saadun selvityksen perusteella A:n hoitoon liittyi useita ongelmia. Potilas oli tavallista herkempi ja hänen hoitokäyntinsä sairaanhoitaja B:n luona venyivät pitkiksi. Pitkien tapaamisten vuoksi on jossain määrin ymmärrettävää, että B on vastaanottanut joitakin puheluja A:n ollessa vielä huoneessa. En pidä hänen menettelyään tältä osin moitittavana.

Selvityksen mukaan työnohjauksessa on pyritty asettamaan A:n hoidolle entistä selkeämmät tavoitteet, pitämään tapaamiset jäsenyteinä ja määrittelemään hoitosuhde intervalliksi, jolla on ennalta sovitut ajalliset rajat. Näiden tavoitteiden ja rajojen asettamisessa on saattanut olla puutteita. Kun otetaan huomioon toteutettu työnohjaus ja sen merkitys A:n hoidolle, asia ei anna minulle myöskään tältä osin aihetta enempään.

Nähdäkseni se, että B on vastaanotolla käyttänyt vanhapiika -termiä, ei ole asianmukaista huolimatta siitä, että potilas itse olisi käyttänyt sanaa ensin. B on kuitenkin pyrkinyt selvittämään asiaa useissa keskusteluissa vastaanotoilla. B:n selvityksen mukaan sanan käsittelemisellä on myös ollut hoidollinen tarkoitus. Tämän vuoksi asia ei anna minulle aihetta enempään.

Jalkojen pitäminen pöydällä potilaan läsnäollessa ei ole nähdäkseni asianmukaista käytöstä. Mikäli terapeutin terveyteen liittyvät syyt estävät pitkien istuntojen pitämisen, tulee asia mielestäni ratkaista muilla keinoilla.

Sen sijaan käsitykseni on, että Pirkanmaan sairaanhoitopiirissä on asianmukaisesti pyritty ratkaisemaan A:n hoitoon liittyviä ongelmia, vaikka tämä ei halunnut tehdä asiasta muistutusta. Koska tavoitteena oli hoidon päättäminen suhteellisen pian, ei hoitoryhmän vaihtaminen ollut välttämätöntä.

3.3

Toimenpiteet

Saatan edellä mainitun käsitykseni sairaanhoitaja B:n menettelystä hänen tietoonsa. Tässä tarkoituksessa lähetän hänelle jäljennöksen tästä päätöksestäni. Lähetän jäljennöksen tiedoksi myös Linnainmaan mielenterveystoimistolle ja Pirkanmaan sairaanhoitopiirille. Asia ei anna minulle aihetta muihin toimenpiteisiin.

Kantelukirjoituksen liitteet palautetaan oheisena.